

การใช้นุสสนีปาฏิหาริย์เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ของพระพุทธเจ้าในคัมภีร์พระพุทธศาสนา A Study of the Buddha's Use of the Anusasani- Patihariya (Miracle of Teaching) for the Propagation of Buddhism in Buddhist Scriptures

ทิพากาญจน์ ประภารัตน์

Thipakarn Prapharat

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Graduate School, Mahachulalongkorntajavidyalaya University, Thailand.

Email: thipakarn@hotmail.com

doi: 10.14456/jmcpupeace.2016.46

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษานุสสนีปาฏิหาริย์ 2) เพื่อศึกษาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้าในคัมภีร์พระพุทธศาสนา 3) เพื่อศึกษาการบูรณาการใช้นุสสนีปาฏิหาริย์เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโลกปัจจุบัน ผลการวิจัยพบว่า

อนุสสนีปาฏิหาริย์ของพระพุทธเจ้าประกอบด้วยเหตุผล พระองค์มีพระมหากรุณาธิคุณปรารถนาให้พระสาวกประสบความสำเร็จในเป้าหมายสูงสุดของชีวิตจึงทรงตามพร่ำสอน ย้ำแล้วย้ำอีกให้มีสติสัมปชัญญะในอิริยาบถต่างๆ ให้ใช้เสนาสนะที่สะดวกสบายต่อการปฏิบัติและเป็นอยู่อย่างไม่ประมาทให้ตรึกตรองแต่เรื่องที่เป็นกุศลธรรมให้พิจารณาเห็นไตรลักษณ์ให้บำเพ็ญมหาสติปัฏฐาน 4 ตามความเหมาะสมกับ

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้าในคัมภีร์พระพุทธศาสนา พบว่า หลักการและวิธีการเผยแผ่ที่เป็นสากล มีสาระที่เป็นประโยชน์ มีความสำคัญทั้งในด้านทฤษฎีที่เป็นเหตุเป็นผล และมีวิธีการที่เป็นสากลเหมาะสมกับทุกยุคทุกสมัย รวมทั้งมีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสาย

กลาง สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต เพื่อความสงบสุขและความเจริญของตนเองและสังคม

การบูรณาการใช้อุสาสนีปาฏิหาริย์เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้าในโลกปัจจุบัน พบว่า วิทยาศาสตร์มีความเชื่อว่า สรรพสิ่งในจักรวาลล้วนดำเนินไปอย่างมีเหตุผล มีความเป็นระเบียบและมีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน ส่วนพระพุทธศาสนาสอนว่าอย่าเชื่อเพียงเพราะเสียงเล่าลือ เพราะอ้างตำรา เพราะนึกคิดเอาเอง เพราะอนุমান เพราะคิดตรงตามแนวเหตุผล เพราะตรงกับทฤษฎีของตน เพราะรูปลักษณะน่าดูและอย่าเชื่อเพียงเพราะท่านเป็นครู อาจารย์ของเรา

คำสำคัญ : อุสาสนีปาฏิหาริย์, การเผยแผ่, พระพุทธเจ้า

Abstract

The objectives of thesis were: (1) to study the Miracle of Teaching, (2) to study the Buddha's propagation of Buddhism in the Buddhism scriptures, and (3) to study an integration the Miracle of Teaching to the propagation of Buddhism in the modern world.

Result of the study are : Anusāsani-Pātihāriya of Buddha consists of reasons. He had the grace to desire the success to his followers as the greatest goal of life. He had repeated teaching the apperception in each gesture for practice and living with precaution to his followers. Always keeping in mind of the good deeds only in order to find out the Trinity's practice of Four of Great conscious. The first is to behave as appropriate. Buddha used to teach people how miraculous Anusāsani most and the best results. Buddha believed in his words that people can confidence to change life, people can accept new values, and people can seek a new target.

The principles and methods of propagation are universal, useful material, importance both in terms of theoretical rationality and a method that is universally suitable for all ages. The practice has taken a middle path. It can be applied in accordance with the lifestyle for the peace and prosperity of the self and society.

Integrating the Anusasni miracle for the propagation of Buddhism, the Buddha in the world today that scientists have believed that all things in the universe are conducted rationally. There are certain rules and regulations. The Buddha taught that you do not believe just because a rumor. The book claims ideally because it assumes that because I think searched along reason. The match their theories and the picture looks unsightly and do not believe just because you are our teachers.

Keyword: Anusāsani-Pātihāriya (Miracle of Teaching), propagation, the Buddha's

บทนำ

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งการศึกษา ชีวิตของผู้นับถือพระพุทธศาสนาสามารถกล่าวได้ว่า เป็นชีวิตของผู้ที่จะต้องให้ความสำคัญกับการศึกษาตลอดชีวิต จนกว่าจะบรรลุขั้นสูงสุด คือ บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ หมดการศึกษาและการศึกษาในพระพุทธศาสนานี้เป็นระบบฝึกฝนอบรมกาย วาจา ใจ หรือฝึกฝนอบรมการพัฒนามนุษย์ให้ดำเนินชีวิตดีงามถูกต้อง ทำให้มีวิถีชีวิตที่เป็นทางดำเนินที่ถูกต้องดีงามของมนุษย์ การเรียนรู้พัฒนาตนในพระพุทธศาสนามี 3 ด้านใหญ่ๆ คือ อธิศีลสิกขา อธิจิตตสิกขา อธิปัญญาสิกขา (พระไตรปิฎกเล่มที่ 1 ข้อ 45 : 33) อย่างไรก็ตาม การจะฝึกหัดพัฒนาตนตามหลักไตรสิกขานี้จำเป็นต้องมีที่จะต้องมีคนแนะนำสั่งสอน ซึ่งบุคคลผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการสั่งสอนธรรมนี้ได้แก่ พระพุทธเจ้า พระองค์เป็นเจ้าของพระพุทธศาสนา

ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธองค์นั้น บ่อยครั้งจะเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องปาฏิหาริย์ 3 คือ อิทธิปาฏิหาริย์ (ปาฏิหาริย์คือฤทธิ์) อาเทศนาปาฏิหาริย์ (ปาฏิหาริย์คือ การท่ายใจ) และอนุสาสนีปาฏิหาริย์ (ปาฏิหาริย์คือคำสั่งสอน) (พระไตรปิฎกเล่มที่ 9 ข้อ 468 : 216) บางครั้งเกิดจากความสนใจของประชาชน (พระไตรปิฎกเล่มที่ 9 ข้อ 283-486 : 214-216) แต่บางครั้งก็เกิดจากความต้องการของภิกษุ ซึ่งพระพุทธองค์ก็จะสอนให้เห็นทั้งคุณและโทษของปาฏิหาริย์แต่ละอย่างไว้ และบอกด้วยว่าสถานการณ์เช่นใดควรเลือกใช้ปาฏิหาริย์อย่างไหน พร้อมกันนั้นก็ทรงแสดงหลักฐานไว้อย่างชัดเจนว่า ปาฏิหาริย์ที่ทรงสรรเสริญและพระสงฆ์สาวกควรเลือกมาเป็นแนวทางในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา คือ อนุสาสนีปาฏิหาริย์ (พระพรหมคุณาภรณ์ ป.อ. ปยุตโต, 2551 : 96) แต่ถึงอย่างนั้นเราก็จะพบว่า ในการประกาศศาสนาหลายๆ ครั้งพระองค์จะใช้อิทธิปาฏิหาริย์และอาเทศนาปาฏิหาริย์ประกอบด้วย จนในตอนท้ายถึงได้ใช้อุสาสนีปาฏิหาริย์ ข้อนี้เป็นเรื่องน่าศึกษาอย่างยิ่ง และเป็นแบบอย่างในการเผยแผ่ของพระสาวกทั้งพระภิกษุ ภิกษุณี อุบาสกและอุบาสิกา ผู้มีบทบาทในสมัยพุทธกาลก็ดูเหมือนจะถือปฏิบัติไปในแนวเดียวกันนี้ คือ ใช้อุสาสนีปาฏิหาริย์เป็นหลักในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้วยเหตุดังกล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้อุสาสนีปาฏิหาริย์เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธองค์ เพื่อให้ทราบว่า อนุสาสนีปาฏิหาริย์ซึ่งจัดเป็นปาฏิหาริย์อย่างหนึ่งในบรรดาปาฏิหาริย์ 3 นี้ได้แก่อะไร มีความหมาย ความเป็นมาและความสำคัญต่อพระพุทธศาสนาอย่างไรบ้าง อนุสาสนีปาฏิหาริย์มีความสัมพันธ์กับปาฏิหาริย์อื่นๆ อย่างไร และในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสมัยพุทธกาลนั้น พระพุทธองค์ใช้อุสาสนีปาฏิหาริย์ในลักษณะใด เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ในสภาพสังคมไทยปัจจุบันเต็มไปด้วยกระแสวัตถุนิยมและบริโภคนิยม การเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยวิธีเดิมๆ ที่เน้นการสอนแบบอนุสาสนีปาฏิหาริย์อาจจะไม่ได้รับความสนใจจากสังคมเหมือนแต่ก่อน ควรจะมีการศึกษาแนวทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน แม้ว่าอิทธิปาฏิหาริย์นั้นพระพุทธองค์ไม่ทรงยกย่อง แต่เราก็พบว่า พระองค์ใช้วิธีนี้บ้างในบางโอกาส ก่อนใช้พระองค์จะต้องทรงวิเคราะห์ถึงอภัยภัยของบรรดาสรรพสัตว์ที่จะฟังธรรมเทศนาของพระองค์เสียก่อนว่าสัตว์ต่างๆ เหล่านี้มีอภัยภัยโน้มเอียงไปในทางใด คนที่มีราคะจริตก็ต้องสอนไปแบบหนึ่ง คนที่มีโทสะจริตก็ต้องสอนไปแบบหนึ่ง ทรงสอนให้ถูกกับอภัยภัยของคน เหล่านี้เรียกว่า อาเทศนาปาฏิหาริย์ คือการดึงใจคน การพูดให้คนถูกใจ ก่อให้เกิดความอัศจรรย์ใจได้ต่างๆ หรือพูดง่ายๆ ว่า โดนใจ แสดงว่าการแสดงธรรมของพระพุทธเจ้านั้นน่าอัศจรรย์เพราะสามารถทำให้ผู้ฟังเกิดศรัทธาเลื่อมใสและน้อมนำไปประพฤติปฏิบัติได้ แม้ว่าวิธีการสอนบางอย่างพระพุทธเจ้าไม่ทรงสนับสนุนให้ใช้ได้ทั่วไป แต่เราเอามาใช้ในบางอย่างบางแง่ คือ ในด้านจิตวิทยา เพื่อจะให้เราเข้าใจของคนที่มีจิตใจเป็นอย่างไรโน้มเอียงไปอย่างไร เพื่อสืบทอดคำสอนทางพระพุทธศาสนา และการนำหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน (พระครูวิสุทธาจารย์นันทคุณ สุรศักดิ์ วิสุทธาจารย์, 2558 : 132)

ด้วยเหตุดังกล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับอนุสาสนีปาฏิหาริย์ทั้งจากหลักฐานในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทและจากการสัมภาษณ์ท่านผู้รู้ทั้งหลาย จากนั้นจะสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ เพื่อให้ทราบถึงองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนา ซึ่งยังไม่มีการศึกษาในระดับคุณนิพนธ์ อีกทั้งการบูรณาการอนุสาสนีปาฏิหาริย์เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเกี่ยวกับโลกปัจจุบัน อันจะเป็นองค์ความรู้ใหม่เพื่อนำไปปรับใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาอนุสาสนีปาฏิหาริย์
2. เพื่อศึกษาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้าในคัมภีร์พระพุทธศาสนา
3. เพื่อศึกษาการบูรณาการอนุสาสนีปาฏิหาริย์เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้าในโลกปัจจุบัน

ผลการวิจัย

1. อนุสาสนีปาฏิหาริย์

ความเป็นมาของอนุสาสนีปาฏิหาริย์ เกิดจากพราหมณ์เกวัญภูมิมิศรัทธาในพระพุทธศาสนาสั่งให้ภิกษุทั้งหลายแสดงอิทธิปาฏิหาริย์ แก่คฤหบดีผู้หนึ่งผ้าขาว แม้ครั้งที่ 2 ครั้งที่ 3 บุตรคฤหบดีชื่อ เกวัญภูมิกียังยืนย่นชวนภิกษุผู้แสดงอิทธิปาฏิหาริย์ได้ให้แสดง พระผู้มีพระภาคจึงทรงชี้แจงว่า ปาฏิหาริย์ที่ทรงทำให้แจ้งด้วยความรู้ยิ่งด้วยพระองค์เอง มีอยู่ 3 อย่าง คือ 1. อิทธิปาฏิหาริย์ แสดงฤทธิ์ได้เป็นอัศจรรย์ 2. อาเทศนาปาฏิหาริย์ ดักใจทายใจได้เป็นอัศจรรย์ 3. อนุสาสนีปาฏิหาริย์ สั่งสอน มีเหตุผลดี เป็นอัศจรรย์ ครั้นแล้วทรงแสดงถึงอนุสาสนีปาฏิหาริย์ คือการสั่งสอนเป็นอัศจรรย์ว่า ควรประพฤติปฏิบัติ ตลอดจนการปฏิบัติได้ผลในศีล 3 ประเภท ในฉันท 4 ในวิชชา 8 แล้วทรงเล่าถึงภิกษุรูปหนึ่งข้องใจในปัญหาที่ว่า ธาตุ 4 ดับเพราะวิญญานดับ

สาเหตุที่ฤทธิ์ที่มีความสำคัญน้อยกว่าอนุสาสนีปาฏิหาริย์ เนื่องจากญาณหยั่งรู้จำพวกนี้นั้นมี โอกาสผิดพลาดสูงมาก ทำให้การรู้การเห็นระดับนี้สามารถคลาดเคลื่อนไปได้ หากจิตของผู้ผู้เห็นนั้นยังไม่บริสุทธิ์ตั้งมั่น ไม่หวั่นไหว เพราะในขณะที่การเห็นนั้น หากจิตกระเพื่อมแม้เพียงนิดเดียว ก็อาจทำให้สิ่งที่เห็นคลาดเคลื่อนบิดเบือนไปได้ เนื่องจากฤทธิ์ของปุถุชนอาจเป็นโทษได้ทั้งแก่ผู้มีฤทธิ์เอง และแก่คนที่มาเกี่ยวข้องกับผู้มีฤทธิ์ ปุถุชนผู้มีฤทธิ์อาจเกิดความเมาฤทธิ์ ในลักษณะต่างๆ เช่น เกิดมานะว่าเราทำได้ในสิ่งที่คนอื่นทำไม่ได้ คนอื่นทำไม่ได้อย่างเรามีความรู้สีกยกตนข่มผู้อื่น กลายเป็นอัสถบุรุษไป หรืออาจเกิดความหลงใหลมัวเมาในลาภสักการะที่เกิดจากฤทธิ์นั้น นำฤทธิ์ไปใช้เพื่อก่อความชั่วความเสียหายอย่างพระเวททตเป็นต้น

คุณสมบัติของอนุสาสนีปาฏิหาริย์ คือ คำสอนที่เป็นจริง สอนให้เห็นจริง และนำไปปฏิบัติได้ผลสมจริงหากต้องใช้อิทธิปาฏิหาริย์หรืออาเทศนาปาฏิหาริย์บ้างในเมื่อมีเหตุอันควร ก็ใช้เพียงเพื่อเป็นเครื่องประกอบเบื้องต้น เพื่อนำเข้าสู่อนุสาสนีปาฏิหาริย์ มีอนุสาสนีปาฏิหาริย์เป็นเป้าหมาย และจบลงด้วยอริยสัจ 4

พุทธลีลาเกี่ยวกับการใช้ออนุสาสนีปาฏิหาริย์มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้ฟังและผู้ปฏิบัติหลุดพ้นจากอวิชชาเป็นสำคัญและพระผู้มีพระภาคเจ้าเองก็ทรงใช้ออนุสาสนีปาฏิหาริย์แก่พุทธบริษัทของพระองค์เช่น แก่พระภิกษุ เพราะพระองค์ทรงมีความเข้าใจถึงอริยาคัยของผู้ฟัง ทรงแสดงธรรมให้เห็นจริง คือผู้ฟังนำถ้อยคำไปปฏิบัติตาม พร้อมทั้งได้รับผลแห่งการปฏิบัติตามกำลังของตนๆ (พระพรหมคุณาภรณ์ ป. อ. ปยุตโต, 2556 : 6) ทรงพิจารณาเห็นความเจริญมั่นคงของภิกษุบริษัทว่า การแสดงธรรมจะต้องใช้ออนุสาสนีปาฏิหาริย์ประเภทไหนให้เหมาะสมเมื่อ

พิจารณาด้วยพระปรีชาญาณหยั่งรู้ตามเป็นจริงจึงทรงวางหลักระเบียบกฏวินัยขึ้นเพื่อปกครองหมู่สงฆ์เบื้องต้นนั้นทรงบัญญัติอาบัติปาราชิก เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการใช้อनुสาสนีปาฏิหาริย์ตามหลักพระสัพพัญญู

การใช้อनुสาสนีปาฏิหาริย์ครั้งแรกคือ ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร ทรงใช้กับนักบวชใจความสำคัญในธัมมจักกัปปวัตตนสูตร คือ 1. ทรงชี้ทางที่ผิด อันได้แก่กามสุขัลลิกานุโยค การประกอบตนให้ชุ่มอยู่ด้วยกาม และอัตตakilมณานุโยค การทรมานตนให้ลำบาก ว่าเป็นส่วนสุดที่บรรพชิตไม่ควรดำเนิน แล้วทรงแสดงมัชฌิมาปฏิปทา คือข้อปฏิบัติสายกลาง ได้แก่ มรรคมิองค์ 8 ว่าพระองค์ตรัสรู้แล้ว เป็นไปเพื่อพระนิพพาน 2. ทรงแสดงอริยสัจ 4 คือ ทุกข์ เหตุให้ทุกข์เกิด ความดับทุกข์ ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์โดยละเอียด 3. ทรงแสดงว่าทรงรู้ตัวอริยสัจ 4 ทรงรู้หน้าที่อันควรทำในอริยสัจทั้งสี่ และทรงรู้ว่าได้ทรงทำหน้าที่เสร็จแล้ว จึงทรงแนะพระเหตุที่ว่าได้ตรัสรู้้อนุตรสัมมาสัมโพธิญาณแล้ว อันแสดงว่าทรงปฏิบัติจนได้ผลด้วยพระองค์เองเมื่อจบพระธรรมเทศนา โกณฑัญญะได้ดวงตาเห็นธรรม

จากการศึกษาเรื่องอนุสาสนีปาฏิหาริย์ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงวิธีใช้หลักอนุสาสนีปาฏิหาริย์ของพระพุทธเจ้าและสามารถสรุปโดยสังเขป ได้แก่

1. รู้วิธีการเข้าหาผู้นำทางศาสนา
2. รู้วิธีการปฏิบัติหลักคำสอนและหลักความเชื่อบางประการของลัทธิศาสนาดั้งเดิม ซึ่งพระพุทธเจ้าทรงปฏิบัติทางสังคมขั้นที่ชาวชมพูทวีปยึดถือมานาน
3. รู้วิธีการปฏิรูปพระพุทธศาสนาเกิดขึ้นมาท่ามกลางกระแสวัฒนธรรมและลัทธิต่างๆ
4. รู้วิธีการเสนอหลักคำสอนที่เป็นแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา
5. รู้วิธีการปฏิบัติเชิงรุก หรือเยี่ยมเยียนตามบ้าน เป็นวิธีที่พระพุทธเจ้าทรงใช้ตลอดการเผยแผ่ธรรมะ
6. รู้วิธีการบริการชุมชน
7. รู้วิธีการใช้ปาฏิหาริย์ต่างๆ เป็นวิธีการเผยแผ่ที่ใช้ความสามารถพิเศษเข้ามาช่วยโดยมีจุดประสงค์เพื่อปราบปรามคนที่แสดงอาการกระด้างกระเดื่องไม่ยอมรับนับถือหรือยากลองดีให้สิ้น
8. รู้วิธีการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่น
9. รู้วิธีการเผยแผ่ด้วยบุคลิกภาพ
10. รู้วิธีการสนทนา การบรรยาย และตอบปัญหา

2. การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้าในคัมภีร์พระพุทธศาสนา

การเผยแผ่ตามหลักอนุสาสนีปาฏิหาริย์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนามีหลักการและวิธีการเผยแผ่ในรูปแบบสื่อสารหลักการสอนของพระพุทธเจ้าได้แก่ พระพุทธศาสนากำหนดจุดมุ่งหมายในการสอนให้ถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งต้องมีเนื้อหา เรื่องที่จะสอน มีตัวผู้รับหรือผู้ฟัง และวิธีการสอนอย่างครบถ้วน เพราะพระพุทธเจ้าทรงเป็นผู้ที่พร้อมไปด้วยคุณสมบัติของนักเผยแผ่ และพุทธวิธีในการสอนอย่างครบถ้วน จึงได้รับการยกย่องว่า เป็นศาสดาของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย (เสฐียรพงษ์ วรรณปก, 2540 : 30) สามารถอธิบายโดยสังเขปได้ดังนี้

1. ทรงสอนเพื่อให้ผู้ฟังรู้แจ้งเห็นจริงในสิ่งที่ควรรู้ควรเห็น หมายความว่า ทรงสอนให้รู้แจ้ง เห็นจริงเฉพาะเท่าที่จำเป็นสำหรับสาวกนั้นๆ สิ่งที่ทรงรู้แล้ว แต่เห็นว่าไม่จำเป็นสำหรับผู้ฟัง หรือผู้รับการสอน ก็จะไม่สอนสิ่งนั้น

2. ทรงสอนเพื่อให้ผู้ฟังเห็นจริงได้ ทรงแสดงธรรมอย่างมีเหตุผลที่ผู้ฟังพอตรองตามให้เห็น ด้วยตนเอง

3. ทรงสอนเพื่อให้ผู้ฟังได้รับผลแห่งการปฏิบัติตามสมควร ทรงแสดงธรรมมีคุณเป็นมหัศจรรย์ สามารถยังผู้ปฏิบัติตามให้ได้รับผลตามสมควรแก่กำลังแห่งการปฏิบัติของตน

นอกจากนี้การเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามหลักพุทธจริยา ได้แก่ งานการสอนธรรมเพื่อประดิษฐานพระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้า เป็นงานที่ละเอียดประณีต เพราะทรงมุ่งให้เป็นธรรมที่เกื้อกูลแก่คนทั้งปวงและอำนวยผลให้เป็นความสุข พระพุทธเจ้า จึงทรงมีกิจหลักที่เรียกว่าพุทธกิจ ในแต่ละวันทรงมีพุทธกิจหลัก 5 ประการ คือ

1. เวลาเช้าเสด็จออกบิณฑบาต เพื่อเป็นการโปรดสัตว์โลกผู้ต้องการบุญ
2. ในเวลาเย็นทรงแสดงธรรมแก่คนผู้สนใจในการฟังธรรม
3. ในเวลาค่ำทรงประทานพระโอวาทให้กรรมฐานแก่ภิกษุทั้งหลาย
4. ในเวลาเที่ยงคืน ทรงแสดงธรรม และตอบปัญหาแก่เทวดาทั้งหลาย
5. ในเวลาใกล้รุ่ง ทรงตรวจดูสัตว์โลกที่อาจจะรู้ธรรมซึ่งประองคฺ์ทรงแสดง แล้วได้รับผลตามสมควรแก่อุปนิสัยบารมีของคนเหล่านั้น

การเผยแผ่อีกประการหนึ่งของพระพุทธเจ้า คือ การเผยแผ่ด้านการบัญญัติพระวินัย การเผยแผ่ด้านมอภความเป็นใหญ่ให้แก่สงฆ์ การเผยแผ่ด้านวางลักษณะตัดสินธรรมวินัย 8 ประการ การเผยแผ่ด้านสงเคราะห์ชาวโลก การเผยแผ่ด้านความดับทุกข์ และการเผยแผ่ตามกำลังอินทรีย์ 5 กล่าวคือ การสอนคือ กรรมวิธีสำหรับเร้าให้ผู้เรียนเกิดความรู้ระดับต่างๆ ตั้งแต่ต่ำสุดถึงสูงสุด และรู้สัจจะระดับต่างๆ ตั้งแต่สมมติสัจจะถึงอริยสัจจะเพื่อให้เขาได้เกิดการ

เปลี่ยนแปลงไปในทางดี การสอนที่จะมีผลดีนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างเช่น กำลังสติปัญญาของผู้ฟังแต่ละคนไม่เหมือนกัน หรือมีอินทรีย์ยิ่งหย่อนกว่ากันและความเอาใจใส่ของผู้ฟัง ทั้งความรู้ความสามารถและความเอาใจใส่ของพระผู้มีพระภาคเจ้าเข้าไปเสริมให้อินทรีย์ของผู้ฟังมีกำลังมากขึ้น เกิดมรรคผลในขณะฟังได้ ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอวิธีการสอนของพระพุทธเจ้ามาให้ทุกท่านพิจารณาเพื่อจะได้นำไปปรับปรุงวิธีการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลสำเร็จของการใช้อุทฺธาสนีปาฏิหาริย์เพื่อการเผยแผ่ ได้แก่ พระพุทธเจ้าทรงมีวิธีการเริ่มต้นที่เหมาะสมแก่กรณี ทั้งนี้เพื่อเตรียมผู้ฟังให้พร้อมที่จะรับฟังการสอนของพระองค์ก่อนเสมอ การสอนที่ดีจะต้องมีการเริ่มต้นที่ดีด้วยเพราะการเริ่มต้นเป็นจุดสำคัญมากอย่างหนึ่ง การเริ่มต้นที่ดีมีส่วนช่วยให้การสอนสำเร็จผลดีเป็นอย่างมาก ดังนั้น ผลสำเร็จเกิดจากการใช้รูปแบบและประเภทอุทฺธาสนีปาฏิหาริย์ ได้แก่

- 1) เผยแผ่ด้วยการให้ได้ยินได้ฟังทุกวิถีทาง (หลักปรียัติธรรม)
- 2) เผยแผ่ด้วยการทำทำสิ่งที่ดีและทำยากให้เขาดู (หลักปฏิบัติธรรม)
- 3) เผยแผ่ด้วยการเป็นผู้มีความสุขให้เขาดู (หลักปฏิเวธธรรม)

พระพุทธเจ้าสอนบุคคลตามสภาพจิตใจนั้น พระพุทธเจ้าทรงใช้วิธีนี้กับบุคคลประเภทอุคฆฏัตถุญญ คือคนที่มีปัญหาบารมีสูง สามารถเกิดความรู้ต่างๆ ถึงขั้นทำลายทิฐิได้ เพียงแต่ได้ฟังหัวข้อที่ยกขึ้นแสดงเท่านั้น อาทิสนาปาฏิหาริย์ มี 2 วิธีด้วยกัน คือ 1. การสอนด้วยคำพูดสั้นๆ แต่ประทับใจหรือกินใจ 2. การสอนด้วยการไม่พูด แต่ให้ลงมือกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง จนเกิดความรู้ด้วยตนเอง การสอนด้วยคำพูดสั้นๆ แต่กินใจนั้น พระพุทธเจ้าทรงใช้กับบุคคลบางคนและบางโอกาส และการสอนแบบนี้ส่วนใหญ่ก่อให้เกิดความรู้ระดับทิฐิเท่านั้น แต่เมื่อเกิดความรู้ระดับทิฐิที่เป็นสัมมาทิฐิแล้ว ก็เป็นการเตรียมตัวพร้อมที่จะรับการสอนแบบอุทฺธาสนีปาฏิหาริย์ เพื่อให้เกิดความรู้ระดับวิชชญาณต่อไป แต่ก็มีบางรายเหมือนกันที่สามารถได้ความรู้ถึงขั้นวิชชญาณและโพธิญาณ ด้วยการฟังคำสอนสั้นๆ

ทรงสอนตามจริตของคน ในการสอนคน หรือมอบหมายข้อปฏิบัติให้ พระพุทธเจ้าก็ทรงพิจารณาอุจฺจติของคนก่อนทุกครั้ง ซึ่งจริตของคนจำแนกได้ 6 ประเภทตามคุณภาพทางจิตใจ หรือแนวโน้มทางจิตใจที่เรียกว่า จริต คือ 1. ราคะจริต มีความโน้มเอียงในทางรักใคร่ 2. โทสะจริต มีความโน้มเอียงในทางโกรธเคือง 3. โมหะจริต มีความโน้มเอียงในทางลุ่มหลง 4. วิทกจริต มีความโน้มเอียงในทางฟุ้งซ่าน 5. สัทธาจริต มีความโน้มเอียงในทางเชื่อง่าย 6. พุทธิจริต มีความโน้มเอียงในทางใคร่ครวญไตร่ตรอง

3. การบูรณาการใช้นุสาศนินาฎหารียัเพื่การเผยแผ่พระพุทศาสนาในโลกปัจจุบัน

การบูรณาการอนุสาศนินาฎหารียักับหลักการวิทยาศาสตร์โลกปัจจุบัน การบูรณาการอนุสาศนินาฎหารียักับหลักการวิทยาศาสตร์ศาสนานั้เมื่อครอบคลุ่ทั้งธรรมชาติและจิตใจ จึงควรมีรากฐานอยู่บนสามัญสำนึกทางศาสนาที่เกิ่ขึ้นจากประสบการณั่ต่อสิ่ง ทั้ปวง คือ ทั้ธรรมชาติและจิตใจอย่งเป็นหน่วยรวมที่ีความหมาย พระพุทศาสนาตอบข้อกำหนดนี้ไ้ ถ้าจะมีศาสนาใดที่รับมื่อไ้กับความต้องการทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ปัจจุบัน ศาสนานั้ก็ควรเป็นพระพุทศาสนา การศึกษาค้นคว้านักวิทยาศาสตร์อาจใช้ภาษาธรรมดาเขียนกฎหรือ หลักการทางวิทยาศาสตร์ออกมา บางครั้งนักวิทยาศาสตร์จำเป็นต้องสรุปผลด้วยคณิตศาสตร์ และทำการทดลองหลายๆ คน เพื่อหาเหตุผล บางทีถึงกับลองผิดลองถูกเช่นเดียวกับผู้ปฏิบัติ ตามมรรค 8 เมื่อถึงจุดหมายวิทยาศาสตร์พบข้อปัญหาและผลของปัญหา การดับปัญหาข้อปฏิบัติให้ถึงการดับปัญหาที่ยังมีการเปลี่ยนแปลง เปรียบเทียบวิธีการแก้ปัญาแบบอริยสัจแล้วจะมีความแม่นยำและไม่เปลี่ยนแปลงแม้พระพุทศาสนาผ่านมา 2558 ปีแล้วก็ตามคำสอนของพระพุทเจ้าทรงเป็นจริงเสมอ ดังนั้น การบูรณาการอนุสาศนินาฎหารียัเพื่การเผยแผ่พระพุทศาสนาในโลกปัจจุบัน

1. ชีวิตของปุ่ชนทั้ไปจึงดำเนินและเป็นไปเยี่ยงดังนี้อยู่เรื่อยๆ แทบตลอดเวลาด้วยอวิชชาจึงไม่เคยคิดจะหยุดหรือดับวจรแห่งทุกข์เหล่านั้ลงเลย วันหนึ่งๆ จึงเกิ่ได้หลายสิบหลายร้อยครั้ง และบางครั้งก็ไปดำเนินอยู่ในชรา อันเร่าร้อนเผาผลาญกระวนกระวายอย่งยาวนานด้วยเวทูปาทานขันธั ที่เกิ่ดับด้วยการปรุงแต่งวนเวียนชั่วโมงแล้วชั่วโมงเล่า เกิ่ดับๆ อยู่เยี่ยงนั้นกล่าวคือเกิ่ดวงจรรปฏิจสมุปบาทที่หมุนเวียนหมุนเนื่องแบบเกิ่ๆ ดับๆ เป็นวงจรมหวนเวียน ที่หมุนเนื่องดังเกลียวคลื่นในท้องทะเลอยู่แทบตลอดเวลา เพราะเป็นทั้ธรรมชาติของชีวิตและก็เป็นสิ่งๆ เดียวกันกับธรรมชาติ ฝ่ายก่อให้เกิ่ทุกข์กล่าวคือดำเนินไปตามวงจรรปฏิจสมุปบาทเช่นกัน โดยไม่รู้ไม่เข้าใจกันนานเนื่องมาแต่โบราณกาล จนบังเกิ่มีองค์สมเด็จ พระสัมมาสัมพุทเจ้าที่ไ้ตรัสรู้ชอบด้วยพระองค์เอง ไ้ตรัสรู้เห็นธรรมชาติของทุกข์ของสรรพสัตว์ทั้หลาย ท่าน จึงไ้ตรัสไว้เมื่อคราวตรัสรู้ใหม่ๆ และพิจารณาว่าจะเผยแผ่ธรรมของท่านหรือไม่ ธรรมของท่านนั้นเป็นเรื่องสวนกระแส

2. หลักขรวาธรรมนีัถือว่า เป็นศาสตร์แห่งการบริหารงาน ส่วนศิลปะในการบริหารนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละคน บางคนใช้หลัก สัจจะ เหมือนกัน แต่วิธีการอาจเหมือนกันแต่ศาสตร์และศิลป์ทั้สองอย่งนีัต้องดำเนินไปด้วยกันจึงจะทำให้การบริหารงานประสบความสำเร็จ อุปมาเหมือนกับมีข้าวและกับข้าวแล้ว ถ้าไม่รู้จักวิธีนำมาปรุงเป็นอาหารก็

ไม่เกิดประโยชน์แก่เจ้าของ และไม่ทำให้แก่ปัญหาคือความหิวของตนให้หายไป การมีความรู้ก็เหมือนกับมีข้าวและกับข้าว การนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน

3. หลักการบำรุงบิฑามารดา โดยกล่าวถึงการบำรุงบิฑามารดาทั้งการบำรุงทางร่างกายและการบำรุงทางใจ รวมทั้งการบำรุงที่เป็นโลกียะและโลกุตตระ แนวคิดอีก 2 ประการคือบิฑามารดาเป็นผู้ทำอุปการะก่อนจึงเรียกว่า บุพพการี ส่วนบุตรธิดาเป็นผู้รู้อุปการะที่พ่อแม่ทำแล้วและตอบแทนจึงเรียกว่า กตัญญูกตเวที

การบูรณาการพุทธวิธีเผยแผ่เพื่อเสริมสุขภาพและหลักวินัยบัญญัติผู้วิจัยได้ประยุกต์โพชฌงค์ใช้เพื่อเสริมสุขภาพสามารถสรุปดังนี้

1. โพชฌงค์นี้เป็นหลักธรรมสำคัญหมวดหนึ่ง ผู้ฟังหลายท่านรู้จักในชื่อที่เป็นบทสวดมนต์ เรียกว่าโพชฌงค์ปริตรและนับถือกันมาว่า เป็นพุทธมนต์สำหรับสวดสาธยายเพื่อให้คนป่วยได้สดับตรับฟังแล้วจะได้หายโรคที่เชื่อกันอย่างนี้ ก็เพราะมีเรื่องมาในพระไตรปิฎกกล่าวว่า พระมหากัสสปะ ซึ่งเป็นพระเถระผู้ใหญ่ท่านหนึ่งเคยอาพาธและพระพุทเจ้าเสด็จไปเยี่ยมแล้วทรงแสดงเรื่องโพชฌงค์นี้ตอนท้ายพระมหากัสสปเถระก็หายจากโรคนั้นอีกครั้งว่าหนึ่งพระมหาโมคคัลลานะซึ่งเป็นอัครสาวก ฝ่ายซ้าย ก็อาพาธและพระพุทเจ้าเสด็จไปเยี่ยมได้ทรงแสดงโพชฌงค์นี้อีก แล้วพระมหาโมคคัลลานะก็หายโรค อีกคราวหนึ่ง พระพุททองค์เองทรงอาพาธ ก็ตรัสให้พระมหาจุณฑะซึ่งเป็นพระเถระผู้ใหญ่รูปหนึ่งแสดงโพชฌงค์ถวายแล้วพระพุทเจ้าก็หายประชวร

2. การบูรณาการประยุกต์วินัยบัญญัติใช้ในโลกรปัจจุบัน กล่าวคือ หลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาประกอบด้วยหลัก 2 ประการหลักที่เป็นคำสอนเพื่อให้ปฏิบัติตามสมควรแก่ผู้ปฏิบัติเรียกว่า ธรรมะ และส่วนที่เป็นคำสั่งห้ามปฏิบัติและข้ออนุญาตให้ปฏิบัติเรียกว่าวินัย หลักที่พระพุทเจ้าทรงค้นพบและนำมาประกาศและสั่งสอนจึงหมายถึงธรรมวินัยนั่นเอง ดังที่พระองค์ตรัสไว้ก่อนที่จะปรินิพพานว่า ธรรมและวินัยที่พระองค์แสดงแล้ว บัญญัติแล้วแก่สงฆ์ทั้งปวงนั้นแหละ จักเป็นศาสดาเมื่อพระองค์ปรินิพพานแล้ว เพราะว่า พระวินัยเป็นหลักปฏิบัติที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสังคม และสะท้อนถึงเจตนารมณ์ของพระพุทธศาสนาในด้านความสัมพันธ์ทางสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน เพราะศีลเป็นระบบการควบคุมชีวิตด้านนอกที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการแสดงออก ทางกายและวาจา คำว่า “ศีล” มี 2 ระดับ ได้แก่

1) ระดับทั่วไป ได้แก่ ระดับยังเป็นธรรม เป็นข้อแนะนำสั่งสอนหรือหลักความประพฤติที่แสดงไว้และบัญญัติไว้ตามกฎธรรมดา แห่งความดีความชั่ว ผู้ที่รักษาศีลหรือล่วงละเมิดศีลย่อมจะได้รับผลดีหรือชั่วเองตามธรรมดาของเหตุปัจจัย

2) ระดับเฉพาะ เป็นระดับวินัย ซึ่งเป็นแบบแผนข้อบังคับที่บัญญัติไว้เป็นเหมือนประมวลกฎหมายสำหรับกำกับ ความประพฤติของสมาชิกในชุมชนหนึ่ง โดยมีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของหมู่คณะหรือชุมชนนั้นโดยเฉพาะ

หลักการพระพุทธศาสนาก็เช่นเดียวกัน พระพุทธเจ้าตรัสรู้พระสัทธรรมเพื่อสอนให้มนุษย์เกิดปัญญา 2 ทาง คือ ทางแรก สอนให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในธรรมชาติและในกฎธรรมชาติ เช่น สอนให้รู้หลักอทิปปัจจยตา หลักไตรลักษณ์ หลักอริยสัจ หลักเบญจขันธ์ ทางที่สอง สอนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในคุณค่าทางจริยธรรม เพื่อนำไปใช้ไปปฏิบัติให้เกิดผลดีต่อตนเอง ต่อสังคม และต่อธรรมชาติที่เรียกว่า ไตรสิกขา สอนให้ละเว้นความชั่ว สอนให้กระทำความดี และสอนให้ทำจิตใจให้สงบบริสุทธิ์ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

เรื่องปาฏิหาริย์นี้คนที่เชื่อก็จะเพิ่มศรัทธาอย่างมาก แต่คนที่ไม่เชื่อก็อาจโจมตีได้ เช่นมีบางคนออกมาพูดลบหลู่ดูหมิ่นพุทธประวัติอย่างรุนแรงว่า ผู้ที่คลอเคลียแล้วเดินได้เลย เห็นจะมีแต่วัวควายเท่านั้น ปฏิเสธและโจมตีปาฏิหาริย์ทุกอย่างที่เหนือธรรมชาติอย่างน่ากลัวในผลบาปอันหนักจากวจีกรรมที่ลบหลู่ต่อพระพุทธเจ้ายิ่งนักหลักปฏิบัติตนของชาวพุทธต่อเรื่องปาฏิหาริย์

1) พึงรู้ว่าปาฏิหาริย์เหนือธรรมชาตินั้นมีจริง เป็นเรื่องวิทยาศาสตร์ทางใจ อย่าเพ่งไปปฏิเสธ เพราะความรู้เรายังจำกัด

2) พึงเข้าใจว่าปาฏิหาริย์จะมีประโยชน์ ต่อเมื่อเป็นเครื่องเพิ่มพูนศรัทธา เพื่อเป็นกำลังใจในการศึกษาธรรมะ ทำความดีให้ยิ่งขึ้นไป ทั้งการให้ทาน การรักษาศีล และการเจริญภาวนา ปาฏิหาริย์แบบนี้มีประโยชน์

3) อย่าลุ่มหลงในปาฏิหาริย์แบบหวังผลดลบันดาล เช่น ขูดตันตะเคียนขอหวย ไหว้จุ 2 หัว วัวพิการ 5 ขา ไหว้จอมปลวก ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่ต่างๆ เพื่อขอผลดลบันดาล โดยไม่ได้ทำความดี ไม่ได้สร้างบุญ หลงปาฏิหาริย์แบบนี้ ยิ่งหลงจะยิ่งโง่

4) อย่าให้อิทธิปาฏิหาริย์มาบดบังอนุสาสนีปาฏิหาริย์ เห็นคนที่เขาเชื่อศรัทธาในปาฏิหาริย์ของผู้มีคุณธรรมแล้วตั้งใจทำความดี ก็ควรอนุโมทนาในการทำความดีของเขา ตัวเราหากไม่เชื่อในอิทธิปาฏิหาริย์ ก็ขอให้วางใจกลางๆ อย่าเพ่งปฏิเสธ แล้วตั้งใจศึกษาในสวนคำสอน ชีวิตเราก็จะมีแต่ความสุขความเจริญ ไม่ใช่ปฏิเสธอิทธิปาฏิหาริย์แล้ว เลยพาลดูถูกปฏิเสธคำสอนที่ดีๆ ของพระท่านไปทั้งหมด ก็จะเสียโอกาส ได้แต่บาปไม่ได้กุศลเลย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยดังต่อไปนี้

การศึกษาสืบเนื่องต่อจากวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการวิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ คัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมไทย เพื่อให้สังคมไทยเข้าใจในเรื่องคำสั่งสอนให้ดับทุกข์ โดยรู้จักว่าอะไรเป็นทุกข์ อะไรเป็นต้นเหตุ และการดับทุกข์ ได้แก่ ดับเหตุของทุกข์ รวมทั้งให้รู้จักข้อปฏิบัติที่จะให้ถึงความดับทุกข์ด้วย จึงชื่อว่าสอนเรื่องดับทุกข์ ได้อย่างมีเหตุมีผล ซึ่งควรจะได้ศึกษาและปฏิบัติตามสามารถที่จะน้อมนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหา ตามกำลังสติปัญญาแต่ละบุคคลได้อย่างถูกต้องต่อไป คือ

- 1) ศึกษารูปแบบการใช้อนุสาสนีปาฏิหาริย์ตามวิถีพุทธ
- 2) ศึกษาวิเคราะห์การจัดการศึกษาตามหลักอนุสาสนีปาฏิหาริย์ที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา
- 3) ศึกษาการใช้อนุสาสนีปาฏิหาริย์ภายในเสนาสนะที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา

บรรณานุกรม

- พระครูวิสุทธิธานันท์คุณ (สุรศักดิ์ วิสุทธิธาดา). (2558). ยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการวัดเพื่อความมั่นคงแห่งพระพุทธศาสนา. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.* 3(1), 130-143.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2553). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 19). กรุงเทพมหานคร: เอส.อาร์.พรินติ้ง แมส โปรดักส์.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต). (2556). *พุทธศาสนาในฐานะเป็นรากฐานของวิทยาศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เสฐียรพงษ์ วรรณปก. (2540). *พุทธวิธีการสอนจากพระไตรปิฎก*. กรุงเทพมหานคร: เพชรรุ่งการพิมพ์.

TRANSLATED THAI REFERENCES

- MCU. (1996). **Tripitaka : Thai version**. BKK: MUC Press.
- P. A. Payutto. (2008). **Dictionary of Buddhism**. (19th ed). Nonthaburi: S.R. Printing-mass product.
- P. A. Payutto. (2013). **Buddhism as the Foundation of Science**. (11th ed.). BKK: MUC Press.
- Phrakruvisuddhanundhakun (Surasuk Visuddhajaro). (2015). Temple Management Strategies for Stability on Buddhist. **Journal of MCU Peace Studies**. 3(1), 130-143
- Wannapok, S. (1997). **Buddhist teaching from Tripitaka**. BKK: Pechrung Printing.